

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-522-1-40>

НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ

Іванюк М. В.

*здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини*

Міжнародний гуманітарний університет

*Науковий керівник: **Семенова В. Г.***

доктор економічних наук, професор,

професор кафедри економіки і міжнародних економічних відносин

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Розвиток економічних систем відбувається сьогодні під впливом науково-технічного прогресу, появи нових напрямів економічного розвитку, розширення застосування інтелектуальних продуктів, залучення ІІІ в управлінську та виробничу сфери. Важливого значення набуває присутність та активність країн на міжнародних ринках збуту. Конкурентоспроможність на міжнародних ринках є ключовим фактором економічного розвитку будь-якої країни. Для України, яка прагне інтегруватися в глобальну економіку, це питання набуває особливої актуальності.

Інноваційний розвиток є основою для підвищення конкурентоспроможності підприємств. Т. Олійник та К. Соколова підкреслюють значення також і стратегічного планування при виході підприємств на міжнародні ринки, зокрема через впровадження інновацій та новітніх технологій. Вони зазначають, що використання інноваційних підходів сприяє успішному глобальному розширенню бізнесу та забезпеченню конкурентних переваг [1, с. 134].

Інтелектуальний капітал є чинником глобальної конкурентоспроможності. Дослідження науковців свідчать, що Україна володіє значним інноваційним потенціалом, високим рівнем вищої освіти та професійної

підготовки. Ці чинники є ключовою конкурентною перевагою, яка сприяє успішному економічному розвитку та прискоренню інтеграції України до Європейського Союзу. Лише шляхом створення і впровадження передових технологій у різні сфери можна забезпечити стійке економічне зростання та підвищення добробуту нації в умовах глобалізації. Водночас, на шляху реалізації цих процесів стоять такі перешкоди, як корупція, політична нестабільність, інфляція та неефективна державна політика. Для підвищення інноваційності і конкурентоспроможності країні необхідно сконцентруватися на структурних та комплексних реформах інституційного середовища, що включають етичну поведінку компаній, захист прав власності, зокрема інтелектуальної, прозорість державних рішень, незалежність судової системи, ефективне використання державних коштів [2, с. 117].

Цифровізація та розвиток ІТ-індустрії є факторами підвищення конкурентоспроможності. Дослідження показують, що Україна має значний потенціал для посилення своїх позицій на глобальній цифровій арені. Розвиток цифрової інфраструктури, підтримка інновацій та залучення інвестицій сприяють підвищенню конкурентоспроможності української економіки через активний розвиток цифрової економіки. Українська ІТ-індустрія має всі необхідні передумови для посилення своїх позицій на світовому ринку, проте для цього потрібні скоординовані зусилля на рівні держави, бізнесу та академічної спільноти. Посилена державна підтримка цих напрямків допоможе подолати існуючі виклики, зокрема кадровий дефіцит і обмежений доступ до міжнародних ринків та забезпечить сталий розвиток зазначеної сфери [3].

Воєнні ризики значно впливають на конкурентоспроможність підприємств. Т. Мельник підкреслює необхідність адаптації стратегій підприємств до нових умов та розробки механізмів підвищення конкурентоспроможності в умовах воєнного стану. Війна з Росією суттєво змінила бізнес-середовище в Україні, змусивши українських підприємців шукати нові шляхи для розвитку та підвищення конкурентоспроможності своїх компаній. Водночас, на шляху до міжнародної експансії українські компанії стикаються з низкою викликів, серед яких – складні бюрократичні процедури реєстрації, високі податки, нестача міжнародного фінансування, а також труднощі у пошуку клієнтів і партнерів. Ці фактори потребують від бізнесу додаткових ресурсів і зусиль для адаптації до умов іноземних ринків [4, с. 8].

Отже, забезпечення конкурентоспроможності на міжнародних ринках є багатограним процесом, що включає інноваційний розвиток, цифровізацію, розвиток людського капіталу та адаптацію до воєнних викликів. Україна має значний потенціал для посилення своїх позицій на глобальній

арені, однак для цього необхідно здійснити заходи, спрямовані на розвиток цих напрямків.

Література:

1. Олійник Т., Соколова К. Стратегічне планування виходу підприємств на міжнародні ринки з урахуванням інновацій та новітніх технологій. *Молодий вчений*. 2024. № 1(125). С. 130–135. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2024-1-125-2> (дата звернення: 15.05.2025).
2. Школа В., Троян, М., Домашенко М., Бавілічев М. Global competitiveness of the economy and intellectual capital index: case of the EU countries and Ukraine. *Mechanism of an economic regulation*. 2021. № 1 (91). С. 108–119.
3. Педченко Н. С., Кононенко Ж. А., Зінченко О. М. Конкурентоспроможність економіки в умовах розвитку ІТ-індустрії та цифрових трансформацій. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія : Економіка та управління*, 2024. (16). URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-03-02> (дата звернення: 15.05.2025).
4. Мельник Т. Ю. Особливості виходу українського бізнесу на міжнародні ринки під впливом воєнних ризиків. *Економіка, управління та адміністрування*, 2025. № (4(110)), С. 3–11. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-4\(110\)-3-11](https://doi.org/10.26642/ema-2024-4(110)-3-11) (дата звернення: 15.05.2025).